

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm XI. Causam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

minibus tales testes penitus repellendi sint, id enim falsum esse docent *DD. in c. 1. de Confessis. Abbas in c. Cum P. n. 12. de accus. Felinus. hic. n. 5.* sed idem allegarunt, quia testis criminofus ne quidem in exceptis criminibus integræ fidei est, & omni exceptione maior, quamobrem si vnus producat testis idoneus seu integer, alter verò non integer, sed criminofus seu socius criminis non fiet probatio plena, ea enim fieri debet per duos testes integros, seu omni exceptione maiores, maximè in causis eriminalibus, & omnibus arduis, seu quæ magni sunt præiudicii.

6 Quæres: quòd si vnus testium sit dignissimus fide, suppletne alterius non integri testis defectum, ita vt vtriusque testimonium plenam probationem efficiat. *R. & Dico I.* si vnus testis omnino inhabilis ac repellendus sit v. g. socius criminis non excepti, aut infamis iuris infamia, tunc eius defectus non suppletur ex alterius superabundante fide, vt ex communi *Farinacius* docet *q. 62. n. 347.* quod imperfectum est, per alterum suppleri potest, non autem quod omnino nullum aut inane quemadmodum nec prorogari potest seu extendi quod nullum est. *l. Sed si. 5. ff. de presaris.*

7 Dico 2. In causis ciuilibus testis non integri seu deficientis inhabilitas suppletur ex magnâ habilitate seu fide alterius, sicuti etiam ex numero suppletur, vt v. g. quatuor vel quinque tales testes plenam probationem faciunt; ita *Gabriellus de testibus concl. 5. p. 1. Farin. n. 328.*

8 Dico 3. In causis criminalibus & ciuilibus valde arduis testium inhabilitatem in ordine ad condemnationem nunquam suppleri seu ex aliorum abundante habilitate seu ex numero testium, tradit *Gabriellus cit. loc. n. 11. & Concl. 6. n. 1. Farinacius. n. 311. & 345.* sed contrarium huius, quod videlicet aliquis ex plurium v. g. 10. consentientium testium criminoforum seu criminis excepti participum, testimonii inspectâ qualitate, numero deponentium, aliisque consideratis circumstantiis condemnari possit colligi videtur ex *c. In fidei. 5. de Hæret. vbi*

Ancharanus not. 4. & dixi de hoc, lib. 3. Th. Mor. Tract. 6. cap. 6. n. 27.

CAPITVLVM XI.

Causam.

PARAPHRASIS.

Causa delegata erat quibusdam iudicibus, postea verò aliis commissa, hoc casu mandat Alexander III. vt attestations, quæ à prioribus iudicibus receptæ sunt, posteriores iudices accipiant, & ex iis litem definiant.

SUMMARIUM.

1. Acta prioris iudicii fidem faciunt in altero iudicio inter easdem personas, & in eadem causa.
2. Sunt autem, acta iudicii alia ordinatoria, alia instructoria causa pro liti decisione.
3. Vtraque fidem faciunt coram iudice subrogato.
4. Acta instructoria causa, seu spectantia ad merita liti, etiam in alio iudicio, fidem faciunt inter easdem personas.
5. Ordinatoria actu repetenda sunt, si in alio tribunali causa sit agitanda.
6. Confessio facta in vno iudicio, in altero etiam inter alias personas, iudicium seu probationem imperfectam generare potest, vti & confessio extra iudicialis.
7. Non tantum litigantibus, sed etiam heredibus eorum Acta profunt, imò omnibus quibus res iudicata prodesse potest.

NOT. Vnic. Acta prioris iudicii fidem faciunt in altero iudicio inter easdem personas & in eadem causa. Pro intellectu imprimis notanda est glossæ doctrina in *Clem. Sape de verb. signif. hic, & Abbatis*, quod ea, quæ in iudicio aguntur, alia sunt acta iudicii ordinatoria, vt est libelli oblatio, citatio, liti contestatio, iuramentum Calumniæ, datus terminus probationum &c. alia sunt acta causæ instructoria pro liti decisione, vt sunt attestations, instrumenta, confessiones vsque ad sententiam. Hoc posito, ad quæstionem num acta in vno iudicio, fidem faciant in alio. Resp. &

Dico

3 Dico 1. Acta omnia tam ordinatoria iudicii, quam instructoria causæ, fidē faciunt coram iudice subrogato, constat ex *c. vlt. de prob.* & *ex l. Morino. 60. ff. de iudiciis.* vbi docent DD. quod mortuo iudice eius successor omnia acta assumat, & secundum ea iudicet, sicuti prior iudicaturus fuisset, nam iudex subrogatus veluti idem censetur cum priore, sicuti & eadem causa, idēque iudicium. *l. Proponebatur. 76. de iudiciis.* & idē eādē ratione dicendum de iudice appellationis, aut reuisionis, sicuti hīc *Felinus* docet *n. 1.* & sumitur ex *Clem. 2. hoc tit.* & videri potest *Lanfrancus in pract. cap. 3. n. 35.*

4 Dico 2. Acta instructoria causæ seu spectantia ad merita litis, etiā in alio iudicio fidem faciunt inter easdem personas, vti colligitur ex *l. Penult. C. de arbitris.* vbi id docet *gloss. verb. iudiciis,* & videri possunt, quæ dixi in *c. At si Clerici. 4. de iudiciis.*

5 Loquor autem de actis instructoriis, quia acta ordinatoria repeti debent, si in alio postea tribunali causa agitanda sit; teste Abbate hīc *n. 1.* deinde loquor de iisdem personis litigantibus, at verò in alias personas acta iudicii plenam fidem non faciunt; quia res inter alios acta, aliis praiudicare non debet. *c. Inter. 6. verb. Porro. de fide instrumentorum.*

6 Verumtamen confessio facta in vno iudicio, in altero iudicio inter alias personas indicium seu probationem imperfectam generare potest, sicuti & confessio extra iudicialis, quæ de re *Felinus. hīc. n. 19.*

7 Deinde non tantum ipsis personis litigantibus, sed & hæredibus seu successoribus eorum acta profunt, immò omnibus personis quibus res iudicata prodesse potest. *argum. l. 2. C. de edendo.* exemplum affert *Innoc. hīc.* Titius petebat à te fundum, tu per testes ostendis esse tuum; postea cum vendidisti Caio, attestaciones illæ dummodo in præsentia actoris receptæ ac publicatæ fuerint, ab emptore allegari ac produci poterunt, quemadmodum & sententia lata pro venditore prodest emptori, vel alteri successori particulari. *l. Si à te. 9. §. Iulianus. ff. de except. rei iudicata. vbi gl. margin. ait, quod*

exceptio rei iudicatæ, quæ venditori & in venditorem competit eadem emptori & in emptorem datur.

CAPITULUM XII.

Cùm nuntius.

PARAPHRASIS.

Clerici nisi aliud eos impediatur à ferendo testimonio in causâ Ecclesiæ suæ, repelli non debent. hāc de re dixi, in *c. 6. hoc tit.*

SYMMARIUM.

1. An Clericus compelli possit ad testandum contra suam Ecclesiam, quaritur, & ordinariè fieri posse negatur. *n. 4.*
2. Clericus à seculari Magistratu in quacunque causa etiam civili, iudicari, vocari, aut cogi non potest ad testimonium dicendum.
3. Valet testimonium Clerici & Religiosi, si absque licentia Superioris à iudice seculari parte nihil opponente, ad illud cogatur vel admittatur.
4. Ordinariè Clericus cogi non potest, ut contra Ecclesiam suam coram Ordinario Ecclesiastico testimonium ferat.
5. Nisi per alios testes veritas cognosci nequeat.
6. Vel Clericus ut testis pro Ecclesia sua productus sit, tunc enim etiam contra ipsam testari cogitur.
7. Differentia inter testes absolutè, & non absolutè inhabiles, & qui illi.

Querit autem gl. hīc, vtrum Clericus compelli possit, ut & contra suam Ecclesiam testetur.

Resp. & Dico 1. Clericus à seculari iudicari, vocari, aut cogi nō potest ad testimonium dicendum in quacunque causa etiam civili *c. Statutum. 37. juncta gl. verb. in testimonium. 2. q. 6. & dixi lib. 3. Th. Mor. Tract. 6. cap. 4. n. vlt.*

Accedit quod testes iurati esse debeant, Clericus autem coram iudice seculari absque Episcopi sui licentiā iurare non debet, vti dictum est in *c. 1. de juram. calum. sin* autem necessitas postulet, quia alii tam idonei testes haberi nequeunt, tali casu vel ipse met
Epi-